

DAWAT-E-ISLAMI
રિસલા નં. 134

Miswak Sharif Ke Fazaail (Gujarati)

મિસ્વાક શરીફ કે ફઝાઇલ

(મઝ 10 હિકાયાત વ રિવાયાત)

- મિસ્વાક કરને સે હાફિઝા તેઝ હોતા હૈ 3
- દાંતોં કા પીલાપન દૂર કરને કા નુસ્ખા 7
- મુસાફિર કો 8 થીઝેં અપને સાથ રખના સુન્નત હૈ 6
- મિસ્વાક કી દુઆ 9
- સોને કે સિક્કે કે બદલે મિસ્વાક ખરીદી (હિકાયાત) 16

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મોલાના અબૂ બિલાલ

મુહમ્મદ ઇલ્લાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَاوَاتِ اِسْلَامِیہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નાત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા

મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ

દીની કિતાબ યા ઇસ્લામી સબક પઢને સે પહલે જૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે

إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! હમ પર ઇલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર
અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે !

(المُستطرف ج ١ ص ٤٠ دار الفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના

વ બકીઅ

વ મગિફરત

13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّي اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે
દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઇલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને
હાસિલ ન કિયા ઔર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઇલ્મ હાસિલ કિયા ઔર દૂસરોં ને
તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન ઉસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઇસ પર અમલ ન
કિયા).
(تاريخ دمشق لابن عساکر، ج ٥١ ص ١٣٨ دار الفكر بيروت)

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં
આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક-ત-બતુલ મદીના સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

પેહ રિસાલા (મિસ્વાક શરીફ કે ફઝાઇલ)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નાત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ رحمۃ اللہ علیہ ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ. મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ.

ઇસ રિસાલે કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દેતે હુએ દર્જે ઝૈલ મુઆ-મલાત કો પેશે નઝર રખને કી કોશિશ કી ગઈ હૈ :

(1) જહાં જહાં તલફ્ફુઝ કે બિગડને કા અન્દેશા થા વહાં તલફ્ફુઝ કી દુરુસ્ત અદાએગી કે લિયે જુમ્લોં મેં ડેશ (-) ઔર સાકિન હર્ફ કે નીચે ખોડા (ْ) લગાને કા એહતિમામ કિયા ગયા હૈ.

(2) ઉર્દૂ મેં લફ્ઝ કે બીચ મેં જહાં ع સાકિન આતા હૈ ઉસ કી જગહ ગુજરાતી મેં સિંગલ ઇન્વર્ટેડ કોમા (') ઇસ્તિ'માલ કિયા હૈ. મ-સલન مسلن (દા'વત, ઇસ્તિ'માલ) વગૈરા.

ઇસ રિસાલે મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી યા ગ-લતી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, E-mail યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

હુરુફ કી પહચાન

ફ = ف	પ = پ	ભ = ب	બ = ب	અ = ا
સ = س	ઠ = ث	ટ = ت	થ = ث	ત = ت
ડ = د	ધ = ذ	ચ = ج	જ = ج	ઞ = ح
ઢ = ڈ	ઙ = گ	ધ = و	દ = و	ખ = خ
ઙ = ز	ઢ = ڈ	ઙ = گ	ર = ر	ઙ = ز
ઙ = ض	સ = ص	શ = ش	સ = س	ઙ = ث
ફ = ف	ગ = غ	અ = ع	ઙ = ط	ત = ط
ઘ = گ	ગ = گ	ખ = ک	ક = ک	ક = ق
ડ = د	વ = و	ન = ن	મ = م	લ = ل
ઈ = ی	ઈ = ا	ઐ = ا	ઐ = ا	ય = ی

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,

તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

મિસ્વાક શરીફ કે ફઝાઇલ

(મઅ 10 હિકાયાત વ રિવાયાત)

શૈતાન લાખ સુસ્સતી દિલાએ મગર યેહ રિસાલા (21 સફહાત)
મુકમ્મલ પઢ લીજીયે إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ આપ મિસ્વાક કે શૈદાઈ હો જાએંગે.

દુરુદે પાક કી ફઝીલત

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દિન મેં
50 બાર દુરુદે પાક પઢે કિયામત કે દિન મેં ઉસ સે હાથ મિલાઉંગા.

(ابن بشکوال ص ۹۰ حدیث ۹۰)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કબ મિસ્વાક કા સવાબ નહીં મિલેગા !

આ'માલ કા દારો મદાર નિયતોં પર હૈ : અચ્છી નિયત ન હો
તો સવાબ નહીં મિલતા. લિહાઝા મિસ્વાક કરતે વક્ત યેહ નિયત કર
લીજીયે : “સુન્નત કા સવાબ કમાને કે લિયે મિસ્વાક કરુંગા ઔર ઇસ
કે ઝરીએ ઝિકો દુરુદ વ તિલાવતે કુરઆન કે લિયે મુંહ કી સફાઈ કરુંગા.”

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार हुइद पाक पढा अइवाह उस पर दस रकअते नाज़िल करमाता है. (مسلم)

“મિસ્વાક સુન્નત છે” કે દસ હુરફ્ની નિસ્બત સે મિસ્વાક કે મુતઅલ્લિક 10 ફરમાનીને મુસ્તફા ﷺ

﴿1﴾ મિસ્વાક કર કે દો² રકઅતે પઢના બિગૈર મિસ્વાક કી 70 રકઅતોં સે અફઝલ હૈ¹ ﴿2﴾ મિસ્વાક કે સાથ નમાઝ પઢના બિગૈર મિસ્વાક કે નમાઝ પઢને સે 70 ગુના અફઝલ હૈ² ﴿3﴾ ચાર ચીઝેં રસૂલોં કી સુન્નત હેં : (1) ઇત્ર લગાના (2) નિકાહ કરના (3) મિસ્વાક કરના ઓર (4) હયા કરના³ ﴿4﴾ મિસ્વાક કરો ! મિસ્વાક કરો ! મેરે પાસ પીલે દાંત લે કર ન આયા કરો⁴ ﴿5﴾ મિસ્વાક મેં મૌત કે સિવા હર મરઝ સે શિફા હૈ⁵ ﴿6﴾ અગર મુઝે અપની ઉમ્મત કી મશક્કત વ દુશ્વારી કા ખયાલ ન હોતા તો મેં ઇન કો હર વુઝૂ કે સાથ મિસ્વાક કરને કા હુકમ દેતા⁶ ﴿7﴾ મિસ્વાક કા ઇસ્તિમાલ અપને લિયે લાઝિમ કર લો ક્યૂંકે ઇસ મેં મુંહ કી સફાઈ હૈ ઓર યેહ રબ તઆલા કી રિઝા કા સબબ હૈ⁷ ﴿8﴾ વુઝૂ નિસ્ફ (યા'ની આધા) ઈમાન હૈ, ઓર મિસ્વાક કરના નિસ્ફ (યા'ની આધા) વુઝૂ હૈ⁸ ﴿9﴾ બન્દા જબ મિસ્વાક કર લેતા હૈ ફિર નમાઝ કો ખડા હોતા હૈ તો ફિરિશ્તા ઉસ કે પીછે ખડા હો કર કિરાઅત સુન્નતા હૈ, ફિર ઉસ સે કરીબ હોતા હૈ યહાં તક કે અપના મુંહ ઉસ કે મુંહ પર રખ દેતા હૈ⁹ ﴿10﴾ “જિસ શખ્સ ને જુમુએ કે દિન ગુસ્લ કિયા ઓર મિસ્વાક કી, ખુશબૂ લગાઈ, ઉમ્દા કપડે પહને,

لدينه

١: التَّوْبَةُ وَالْقَرِيبُ ج ١ ص ١٠٢ حديث ١٨ ٢: شعب الإيمان ج ٣ ص ٢٦٦ حديث ٢٧٧ ٣: مُسْنَدُ أَحْمَد بن حنبل ج ٩ ص ٤٧١ حديث ٢٣٦٤١ ٤: جَمْعُ الْجَوَابِ ج ١ ص ٣٨٩ حديث ٢٨٧٥ ٥: جَامِعُ صَغِير ج ٢٩٧ حديث ٤٨٤٠ ٦: بُخَارِي ج ١ ص ٦٣٧ ٧: مُسْنَدُ أَحْمَد بن حنبل ج ٢ ص ٤٣٨ حديث ٨٦٩٦ ٨: مُصَنَّفُ أَبِي شَيْبَةَ ج ١ ص ١٩٧ حديث ٢٢ ٩: الْبَحْرُ الزَّخَار ج ٢ ص ٢١٤ حديث ٦٠٣

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक पाक आवूद हो जिस के पास मेरा ठिक हो और वो हो मुज पर दुइदे पाक न पड़े. (ترمذی)

ફિર મસ્જિદ મેં આયા ઔર લોગોં કી ગરદનોં કો નહીં ફલાંગા, બલકે નમાઝ પઢી ઔર ઇમામ કે આને કે બા'દ (યા'ની ખુત્બે મેં ઔર) નમાઝ સે ફારિગ હોને તક ખામોશ રહા તો અલ્લાહ ﷻ ઉસ કે તમામ ગુનાહોં કો જો ઉસ પૂરે હફ્તે મેં હુએ થે, મુઆફ ફરમા દેતા હે."

(مسند احمد بن حنبل ج ٤ ص ١٦٢ حدیث ١١٧٦٨)

મિસ્વાક કરને સે હાફિઝા તેઝ હોતા હૈ

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા ﷻ ફરમાતે હેં : તીન ચીઝેં હાફિઝા તેઝ કરતીં ઔર બલગમ દૂર કરતી હેં : (1) મિસ્વાક (2) રોઝા ઔર (3) કુરઆને કરીમ કી તિલાવત.

(احیة العلوم ج ١ ص ٣٦٤)

મરતે વક્ત કલિમા નસીબ હોગા

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી કિતાબ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 288 પર હૈ : મશાઈખે કિરામ (رحمهم الله السلام) ફરમાતે હેં : “જો શપ્સ મિસ્વાક કા આદી હો મરતે વક્ત ઉસે કલિમા પઢના નસીબ હોગા ઔર જો અફયૂન ખાતા હો, મરતે વક્ત ઉસે કલિમા નસીબ ન હોગા.”

અકલ બઢાને વાલે આ'માલ

હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ શાફેઈ ﷻ ફરમાતે હેં : ચાર ચીઝેં અકલ બઢાતી હેં : ❶ ફુઝૂલ બાતોં સે પરહેઝ ❷ મિસ્વાક કા ઇસ્તિ'માલ ❸ સુ-લહા યા'ની નેક લોગોં કી સોહબત ઔર ❹ અપને ઇલ્મ પર અમલ કરના.

(حياة الحيوان للدميري ج ٢ ص ١٦٦)

ફરમાને મુસ્તકા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદ પાક પઢે અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતે નાઝિલ કરમાતા હે. (طبرانی)

સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કબ કબ મિસ્વાક ફરમાતે !

હર નમાઝ કે લિયે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન ખાલિદ જુ-હની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ અપને ઘર સે કિસી ભી નમાઝ કે લિયે ઉસ વક્ત તક બાહર તશરીફ ન લાતે, જબ તક મિસ્વાક ન ફરમા લેતે.

(الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ૦૫ ص ૨૦૬ حدیث ૦૨૧૧)

સોને સે ઉઠ કર મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ

હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا સે રિવાયત હૈ કે સરવરે કાએનાત صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે પાસ રાત કો વુઝૂ કા પાની ઔર મિસ્વાક રખી જાતી થી, જબ આપ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ રાત મેં ઉઠતે તો પહલે કઝાએ હાજત કરતે ફિર મિસ્વાક ફરમાતે. (ابوداؤد ج ૨ حدیث ૦૧) હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ જબ કભી રાત યા દિન મેં સો કર બેદાર હોતે તો વુઝૂ સે પહલે મિસ્વાક ફરમાતે થે.

(ایضاً حدیث ૦૪)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સો કર ઉઠને કે બા'દ મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ, સોને કી હાલત મેં હમારે પેટ સે ગન્દી હવાએં મુંહ કી તરફ ચઢ જાતી હૈં, જિસ કી વજહ સે મુંહ મેં બદબૂ ઔર ઝાએકે મેં તબ્દીલી હો જાતી હૈ. ઈસ સુન્નત કી બ-ર-કત સે મુંહ સાફ હો જાતા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा ठिक छुवा और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पढा तउकीक वोउ बढ भप्त हो गया. (ابن سنی)

ઘર મેં દાખિલ હો કર સબ સે પહલા કામ

હઝરતે શુરૈહ બિન હાની قَدَسَ سِرُّهُ التَّوَرَانِي ફરમાતે હૈં કે મૈં ને હઝરતે આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا સે પૂછા : સરકારે મદીના صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ જબ ઘર મેં દાખિલ હોતે તો સબ સે પહલે કયા કામ કરતે થે ? ફરમાયા : મિસ્વાક. (મુસ્લમ ૧૦૨ હદિથ ૨૦૩)

રોઝે મેં મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના આમિર બિન રબીઆ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا સે રિવાયત હૈ : “રસૂલે પાક صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો મૈં ને બે શુમાર બાર રોઝે મેં મિસ્વાક કરતે દેખા.” (તરમ્ઝી જ ૨ વ ૧૭૬ હદિથ ૧૨૦)

રોઝે મેં મિસ્વાક કે બા'ઝ મ-દની ફૂલ

બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 997 પર હૈ : રોઝે મેં મિસ્વાક કરના મકરૂહ નહીં બલ્કે જૈસે ઔર દિનોં મેં સુન્નત હૈ વૈસે હી રોઝે મેં ભી સુન્નત હૈ, મિસ્વાક ખુશક હો યા તર, અગર્યે પાની સે તર કી હો, ઝવાલ સે પહલે કરેં યા બા'દ, કિસી વક્ત ભી મકરૂહ નહીં. અકસર લોગોં મેં મશહૂર હૈ કે દો પહર કે બા'દ રોઝાદાર કે લિયે મિસ્વાક કરના મકરૂહ હૈ યેહ હમારે મઝહબે હ-નફિયા કે ખિલાફ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 997) અગર મિસ્વાક ચબાને સે રેશે છૂટ્ટેં યા મઝા મહસૂસ હો તો ઐસી મિસ્વાક રોઝે મેં નહીં કરના ચાહિયે.

(ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા, જિ. 10, સ. 511)

વિસાલે ઝાહિરી સે પહલે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ફરમાતી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : جیس نے મુઝ પર સુબહ વ શામ દસ દસ બાર દુરૂદ પાક પઢા ઉસે ક્રિયામત કે દિન મેરી શકાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

હું કે બ વક્તે વિસાલે ઝાહિરી (યા'ની ઝાહિરી વફાત) મેં ને દરયાફત ક્રિયા કે આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે લિયે મિસ્વાક લૂં ? આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સરે અકદસ કે ઇશારે સે ફરમાયા : “હાં.” યુનાન્થે મેં ને (અપને સગે ભાઈ) હઝરતે અબ્દુરહમાન رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મિસ્વાક લે કર આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો પેશ કી. આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇસ્તિ'માલ કરના ચાહી લેકિન મિસ્વાક સખ્ત થી, ઇસ લિયે મેં ને અઝ્ઝ કી : નર્મ કર દૂં ? આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને સરે મુબારક કે ઇશારે સે ફરમાયા : “હાં.” યુનાન્થે મેં ને દાંતોં સે ચબા કર નર્મ કર કે સરકારે મદીના صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો પેશ કર દી. આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم ને ઉસ કો દાંતોં પર ફેરના શુરૂઅ ક્રિયા.

(بخاری ج ۳، ۱ ص ۸، ۱۰۷، ۳۰۸ حدیث ۴۴۹۰، ۸۹۰، ۴۴۹۱ ملخصاً)

મુસાફિર કો 8 ચીઝેં અપને સાથ રખના સુન્નત હૈ

મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે વાલિદે માજિદ રઈસુલ મુ-તકલ્લિમીન હઝરત મૌલાના નકી અલી ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن લિખતે હેં : વોહ જનાબ (યા'ની નબિયે કરીમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) સફર મેં ❶ મિસ્વાક ઔર ❷ સુરમાદાન ઔર ❸ આઈના ઔર ❹ શાના (યા'ની કંઘા) ઔર ❺ કૈંચી ઔર ❻ સૂઈ ❼ ધાગા અપને સાથ રખતે. (અન્વારે જમાલે મુસ્તફા, સ. 160) એક દૂસરી રિવાયત મેં ❸ “તેલ” કે અલ્ફાઝ (ભી) નકલ હુએ હેં.

(سُبُلُ الْهُدَى ج ۷ ص ۳۴۷)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جیس کے پاس میرا ٹિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبدالرزاق)

ખાને સે પહલે મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ખાના ખાને સે પહલે મિસ્વાક કર લિયા કરતે થે. (مُصَنَّف ابن أبي شَيْبَةَ ج ١ ص ١٩٧)

દાંતોં કા પીલાપન દૂર કરને કા નુસ્ખા

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હેં : “ખાને કે બા’દ મિસ્વાક કરના દાંતોં કા પીલાપન દૂર કરતા હૈ.”

(الكامل في ضعفاء الرجال ج ٤ ص ١٢٣)

80 ફીસદ અમરાઝ કે અસ્બાબ

માહિરીન કી તહકીક કે મુતાબિક “80 ફીસદ અમરાઝ મે’દે (યા’ની પેટ) ઓર દાંતોં કી ખરાબી સે પૈદા હોતે હેં.” ઉમૂમન દાંતોં કી સફાઈ કા ખયાલ ન રખને કી વજહ સે મસૂદોં મેં તરહ તરહ કે જરાસીમ પરવરિશ પાતે ફિર મે’દે મેં જાતે ઓર તરહ તરહ કે અમરાઝ કા સબબ બનતે હેં.

મિસ્વાક કે તિબ્બી ફાએદે

✽ અમરીકા કી એક મશહૂર કમ્પની કી તહકીકાત કે મુતાબિક મિસ્વાક મેં નુક્સાન દેને વાલે બેક્ટેરિયા (Bacteria) કો ખત્મ કરને કી સલાહિયત કિસી ભી દૂસરે તરીકે કી નિસ્બત 20 ફીસદ ઝિયાદા હૈ ✽ સ્વીડન કે સાઈન્સ દાનોં કી એક તહકીક કે મુતાબિક મિસ્વાક કે રેશે બેક્ટેરિયા કો છૂએ બિગૈર બરાહે રાસ્ત (Direct) ખત્મ કર દેતે હેં ઓર દાંતોં કો કઈ બીમારિયોં સે બચાતે હેં ✽ યૂ.એસ. નેશનલ લાયબ્રેરી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શકાઅત કરુંગા. (جمع الجوامع)

ઓફ મેડીસિન (U.S. National Library of Medicine) કી શાએઅ શુદા તહકીક મેં યેહ બતાયા ગયા હે કે અગર મિસ્વાક કો સહીહ તૌર પર ઇસ્તિ'માલ કિયા જાએ તો યેહ દાંતોં ઔર મુંહ કી સફાઈ નીઝ મસૂઢોં કી સિદ્દહત કા બેહતરીન ઝરીઆ હૈ ❀ એક તહકીક કે મુતાબિક જો લોગ મિસ્વાક કે આદી હૈં ઉન કે મસૂઢોં સે ખૂન આને કી શિકાયાત બહુત કમ હોતી હૈં ❀ એટલાન્ટા અમરીકા મેં દાંતોં સે મુ-તઅલ્લિક હોને વાલી એક નિશસ્ત મેં બતાયા ગયા કે મિસ્વાક મેં એસે માદ્દે (Substances) હોતે હૈં જો દાંતોં કો કમઝોરી સે બચાતે હૈં ઔર વોહ તમામ દવાએં જો દાંતોં કી સફાઈ મેં ઇસ્તિ'માલ હોતી હૈં, ઉન સબ સે ઝિયાદા ફાએદા મન્દ મિસ્વાક હૈ ❀ મિસ્વાક દાંતોં પર જમી હુઈ મૈલ કી તહ કો ખત્મ કરતી હૈ ❀ મિસ્વાક દાંતોં કો ટૂટ ફૂટ સે બચાતી હૈ ❀ દાઈમી નઝલા વ ઝુકામ કે એસે મરીઝ જિન કા બલ્ગમ ન નિકલતા હો, જબ વોહ મિસ્વાક કરતે હૈં તો બલ્ગમ નિકલને લગતા હૈ ઔર યૂં મરીઝ કા દિમાગ હલકા હોના શુરૂઅ હો જાતા હૈ ❀ પેથોલોજિસ્ટ્ઝ (Pathologists) કે તજરિબે ઔર તહકીક સે યેહ બાત સાબિત હુઈ હૈ કે દાઈમી નઝલે કે લિયે મિસ્વાક બેહતરીન ઇલાજ હૈ.

મિસ્વાક સે મે'દે કી તેઝાબિયત ઔર મુંહ કે છાલે કા ઇલાજ

મુંહ કે બા'ઝ કિસ્મ કે છાલે મે'દે કી ગરમી ઔર તેઝાબિયત કી વજહ સે હોતે હૈં. ઇન મેં એક કિસ્મ એસી ભી હૈ જિસ કે જરાસીમ ફેલતે હૈં, ઇસ કે લિયે તાઝા મિસ્વાક મુંહ મેં મલેં ઔર ઇસ કા બનને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा ठिक हुआ और उस ने मुझ पर दुइद पाक न पढा उस ने जन्नत का रास्ता छोड दिया. (طبرانی)

વાલા લુઆબ (યા'ની થૂક) ભી ખૂબ મલેં. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ મરજ દૂર હો જાએગા. બા'ઝ લોગ શિકાયત કરતે હેં કે દાંત પીલે પડ ગએ હેં યા દાંતોં સે સફેદી કા અસ્તર ઉતર ગયા હૈ. એસે લોગોં કે લિયે મિસ્વાક કે નએ રેશે મુફીદ હેં, નીઝ દાંતોં કી ઝર્દી (યા'ની પીલાપન) ખત્મ કરને કે લિયે ભી ફાએદે મન્દ હેં. મિસ્વાક તઅફ્ફુન (યા'ની બદબૂ) કો દફઅ (યા'ની દૂર) ઔર મુંહ કે જરાસીમ કા ખાતિમા કરતી હૈ, જિસ સે ઇન્સાન બે શુમાર અમરાઝ સે બચ સકતા હૈ.

મિસ્વાક કી દુઆ

બા'ઝ ફુ-કહાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ السَّلَام ફરમાતે હેં : મિસ્વાક કે વક્ત યેહ દુઆ પઢે :

① اللَّهُمَّ بَيِّضْ بِهِ أَسْنَانِي، وَشَدِّدْ بِهِ لِسَانِي، وَثَبِّتْ بِهِ لَهَافِي، وَبَارِكْ لِي فِيهِ، يَا أَرْحَمَ الرَّحِمِينَ ۝

② اللَّهُمَّ طَهِّرْ فَمِي، وَتَوَرَّقْ لِي، وَطَهِّرْ بَدَنِي، وَحَرِّمْ جَسَدِي عَلَى النَّارِ، وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ۝

دینہ

1. તરજમા : એ અલ્લાહ ! ઇસ કે ઝરીએ મેરે દાંતોં કો સફેદ, મસૂઠોં કો મઝબૂત ઔર હલક કો તાકત વર ફરમા દે ઔર મેરે લિયે ઇસ મેં બ-ર-કત અતા ફરમા, એ સબ મેહરબાનોં સે બઢ કર મેહરબાન.

(شَرْحُ التَّهْذِيبِ لِلنَّوَوِيِّ ج ١ ص ٢٨٣ مُلَخَّصًا)

2. તરજમા : એ અલ્લાહ ! મેરે મુંહ કો સાફ સુથરા, દિલ કો રોશન, બદન કો પાક ઔર મેરે જિસ્મ કો જહન્નમ પર હરામ ફરમા દે ઔર મુઝે અપની રહમત સે અપને નેક બન્દોં મેં શામિલ ફરમા.

(غُنْدَةُ الْقَارِي ج ٥ ص ٣١ تَحْتَ الْحَدِيثِ ٨٨٧)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે લિયે પાકીઝગી કા બાઈસ હૈ. (ابو یعلیٰ)

મ-દની ફૂલ : ચાહે તો દોનોં દુઆએં પઢિયે યા કોઈ એક દુઆ પઢ લીજિયે.

“મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ” કે ચૌદહ દુરૂફ કી નિસબત સે મિસ્વાક કે 14 મ-દની ફૂલ

✽ મિસ્વાક પીલૂ યા ઝૈતૂન યા નીમ વગૈરા કડવી લકડી કી હો
 ✽ મિસ્વાક કી મોટાઈ છુંગ્લિયા યા’ની છોટી ઉંગલી કે બરાબર હો
 ✽ મિસ્વાક એક બાલિશ્ત સે ઝિયાદા લમ્બી ન હો વરના ઉસ પર શૈતાન બૈઠતા હૈ ✽ ઈસ કે રેશે નર્મ હોં, કે સપ્ત રેશે દાંતોં ઔર મસૂઢોં કે દરમિયાન ખલા (GAP) કા બાઈસ બનતે હૈં ✽ મિસ્વાક તાઝા હો તો ખૂબ (યા’ની બેહતર) વરના કુછ દેર પાની કે ગિલાસ મેં ભિગો કર નર્મ કર લીજિયે ✽ તબીબોં કા મશ્વરા હૈ કે મિસ્વાક કે રેશે રોઝાના કાટતે રહિયે.

મિસ્વાક કરને કા તરીકા

✽ દાંતોં કી ચૌડાઈ મેં મિસ્વાક કીજિયે ✽ જબ ભી મિસ્વાક કરની હો કમ અઝ કમ તીન બાર કીજિયે, હર બાર ધો લીજિયે ✽ મિસ્વાક સીધે હાથ મેં ઈસ તરહ લીજિયે કે છુંગ્લિયા યા’ની છોટી ઉંગલી ઉસ કે નીચે ઔર બીચ કી તીન ઉંગ્લિયાં ઊપર ઔર અંગૂઠા સિરે પર હો, પહલે સીધી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર ઉલટી તરફ કે ઊપર કે દાંતોં પર ફિર સીધી તરફ નીચે ફિર ઉલટી તરફ નીચે મિસ્વાક કીજિયે ✽ મુઝી બાંધ કર મિસ્વાક કરને સે બવાસીર હો જાને કા અન્દેશા હૈ ✽ મિસ્વાક

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरुद शरीफ न पढे तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शाप्स है. (مسند احمد)

વુઝૂ કી સુન્નતે કબ્લિયા હૈ (યા'ની મિસ્વાક વુઝૂ સે પહલે કી સુન્નત હૈ વુઝૂ કે અન્દર કી સુન્નત નહીં લિહાઝા વુઝૂ શુરૂઅ કરને સે કબ્લ મિસ્વાક કીજિયે ફિર તીન તીન બાર દોનોં હાથ ધોએં ઔર તરીકે કે મુતાબિક વુઝૂ મુકમ્મલ કીજિયે) અલબત્તા સુન્નતે મુઅક્કદા ઉસી વક્ત હૈ જબ કે મુંહ મેં બદબૂ હો. (માખૂઝ અઝ ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 1, સ. 837)

ઔરતોં કે લિયે મિસ્વાક કરના બીબી આઇશા કી સુન્નત હૈ

❁ “મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત” મેં હૈ : “ઔરતોં કે લિયે મિસ્વાક કરના ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે આઇશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا કી સુન્નત હૈ લેકિન અગર વોહ ન કરેં તો હરજ નહીં. ઇન કે દાંત ઔર મસૂદે બ નિસ્બત મદોં કે કમઝોર હોતે હેં, (ઇન કે લિયે) મિસ્સી યા'ની દન્દાસા કાફી હૈ.” (મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 357)

જબ મિસ્વાક ના કાબિલે ઇસ્તિ'માલ હો જાએ

❁ મિસ્વાક જબ ના કાબિલે ઇસ્તિ'માલ હો જાએ તો ફેંક મત દીજિયે કે યેહ આલએ અદાએ સુન્નત હૈ, કિસી જગહ એહતિયાત સે રખ દીજિયે યા દફ્ન કર દીજિયે યા પથ્થર વગેરા વઝૂન બાંધ કર સમુન્દર મેં ડુબો દીજિયે. (તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 294 તા 295 કા મુતા-લઆ ફરમા લીજિયે)

કયા આપ કો મિસ્વાક કરના આતા હૈ ?

❁ હો સકતા હૈ આપ કે દિલ મેં યેહ ખયાલ આએ કે મેં તો બરસોં સે મિસ્વાક ઇસ્તિ'માલ કરતા હૂં મગર મેરે તો દાંત ઔર પેટ દોનોં હી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો, કે તુમ્હારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

ખરાબ હૈં ! મેરે ભોલેભાલે ઇસ્લામી ભાઈ ! ઇસ મેં મિસ્વાક કા નહીં આપ કા અપના કુસૂર હૈ. મૈં (સગે મદીના ﷺ) ઇસ નતીજે પર પહોંચ્યા હું કે આજ શાયદ હઝારોં મેં સે કોઈ એકઆધ હી એસા હો જો સહીહ ઉસૂલોં કે મુતાબિક મિસ્વાક ઇસ્તિ'માલ કરતા હો, હમ લોગ અક્સર જલ્દી જલ્દી દાંતોં પર મિસ્વાક મલ કર વુઝૂ કર કે ચલ પડતે હૈં યા'ની યૂં કહિયે કે હમ મિસ્વાક નહીં બલ્કે “રસ્મે મિસ્વાક” અદા કરતે હૈં !

“મિસ્વાક” સુન્નત હૈ” કે દસ દુરુફ કી નિસ્ખત સે આશિકાને મિસ્વાક કી 10 હિકાયત વૃત્તિવાચીત

❦ 1 ❧ ઝુકી હુઈ મિસ્વાક

નબિયે કરીમ, રઊકુર્રહીમ ﷺ ને એક મકામ સે દો મિસ્વાકે હાસિલ કીં જિન મેં સે એક કુછ ઝુકી હુઈ થી ઓર દૂસરી સીધી. આપ ﷺ ને સીધી મિસ્વાક અપને સાથી સહાબી કો દે દી ઓર ખમ યા'ની ઝુકી હુઈ અપને લિયે રખ લી. સહાબી ને અઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! અલ્લાહ ેઝ્જલ કી કસમ ! આપ ﷺ સીધી મિસ્વાક કે ઝિયાદા હકદાર હૈં. ફરમાયા : “જબ ભી કોઈ શખ્સ કિસી કી રફાકત (યા'ની સાથ) ઇખ્તિયાર કરતા હૈ અગર્યે દિન કી એક સાઅત (યા'ની ઘડી ભર) હો, તો કિયામત કે દિન ઉસ રફાકત કે બારે મેં સુવાલ કિયા જાએગા.”

(قَوْتُ الْقُلُوب ج ٢ ص ٣٨٧، إحياء العلوم ج ٢ ص ٢١٨ مَلْخَصاً)

ફરમાને મુસ્તકા. عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمُ وَسَلَّمَ : જો લોગ અપની મજલિસ સે અલ્લાહ કે ઝિક્ર ઓર નબી પર દુરુદ શરીફ પઢે બિગૈર ઉઠ ગએ તો વોહ બદબૂદાર મુદાર સે ઉઠે. (شعب الإيمان)

﴿2﴾ મિસ્વાક કો ચૂસના કેસા ?

“દુરે મુખ્તાર” કી ઇબારત : “મિસ્વાક ચૂસને સે અન્ધા પન પૈદા હોતા હૈ” કે તહત “ફતાવા શામી” મેં હૈ કે બિગૈર ચૂસે લુઆબ (યા’ની થૂક) નિગલને કે બારે મેં હકીમ તિરમિઝી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيمِ ને ફરમાયા : “મિસ્વાક કરતે વક્ત શુરૂઅ મેં બનને વાલા લુઆબ (યા’ની થૂક) નિગલ (યા’ની પેટ મેં ઉતાર) લો ક્યૂંકે યેહ જુઝામ વ બરસ (યા’ની કોઢ જો કે ફસાદે ખૂન કા એક મરઝ હૈ) ઓર મૌત કે સિવા તમામ બીમારિયોં કે લિયે ફાએદા મન્દ હૈ.”

(رَدُّ الْمُحْتَار ج ۱ ص ۲۰۱)

﴿3﴾ ઇમામા શરીફ મેં મિસ્વાક

“ફતાવા શામી” મેં હૈ કે બા’ઝ સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ઇમામા શરીફ કે પેચ મેં ભી મિસ્વાક રખતે થે. (رَدُّ الْمُحْتَار ج ۱ ص ۲۰۱)

﴿4﴾ કાન પર મિસ્વાક

હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન ખાલિદ જુ-હની رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ મસ્જિદ મેં નમાઝ કે લિયે તશરીફ લાતે તો મિસ્વાક આપ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કે કાન પર ઇસ તરહ રખી હોતી જૈસે કાતિબ (યા’ની લિખને વાલે) કે કાન પર કલમ રખા હોતા હૈ.

(ترمذی ج ۱ ص ۱۰۰ حدیث ۲۳)

﴿5﴾ ગરદન મેં મિસ્વાક

દા’વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 518 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “ઇમામે કે ફઝાઇલ” સફહા 402 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબ્દુલ વહ્હાબ શા’રાની فَدَسَ سِرُّهُ النَّوْزَانِي ઇશાર્દ ફરમાતે હેં : હમ સે અહ્દ લિયા ગયા હૈ કે હર વુઝૂ

ફરમાને મુસ્તહબ : **عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** : जिस ने मुँह पर रोले जुमुआ दो सो बार दुरुद पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (جمع الجوامع)

કરને ઔર હર નમાઝ પઢને સે કબલ પાબન્દી કે સાથ મિસ્વાક ક્રિયા કરેંગે અગર્યે હમ મેં સે અક્સર કો (મિસ્વાક ગુમ ન હો જાએ ઈસ લિયે) અપની ગરદન મેં ડોરી કે સાથ મિસ્વાક બાંધના પડે યા ઈમામે કે સાથ બાંધના પડે જબ કે ઈમામા ફકત સરબન્દ પર હો ઔર અગર ટોપી હો તો હમ ઉસ પર મઝબૂતી કે સાથ ઈમામા બાંધેંગે ઔર મિસ્વાક કો બાએં (યા'ની LEFT) કાન કી તરફ ઈમામે મેં અટકા લેંગે. (ભૂતૂલ્લાહ ૧૮: ૧૧૭)

ફિતને કા ખોફ હો તો મુસ્તહબ તર્ક કરના હોગા

સહાબએ કિરામ **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** ઔર બુઝુર્ગાને દીન **اللَّهُ الْمُبِين** કી મિસ્વાક શરીફ સે મહબ્બત મરહબા ! ઔર ઈન કી પ્યારી પ્યારી અદાએં સદ કરોડ મરહબા ! યેહ ઝેહૂન મેં રહે ! આજ કલ મિસ્વાક કાન પર રખ કર યા ગરદન મેં લટકા કર યા ઈમામે શરીફ મેં રખ કર અગર કોઈ ઘર સે બાહર નિકલે તો શાયદ લોગ ઉંગલી ઉઠાએં ઔર મઝાક ઉડાએં લિહાઝા અવામ કે સામને યેહ અન્દાઝ ઈખ્તિયાર ન ક્રિયા જાએ. મેરે આકા આ'લા હઝરત **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** કી ખિદમત મેં એક મખસૂસ મુસ્તહબ કામ કે કરને કે બારે મેં ઈસ્તિફ્તા પેશ હુવા, (યા'ની ફતવા માંગા ગયા) તો ચૂંકે ઉસ અમ્રે મુસ્તહબ પર હિન્દ કે અન્દર અમલ કરને મેં ફિતને કા એહતિમાલ (યા'ની ઈમ્કાન) થા લિહાઝા આપ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** ને ઈર્શાદ ફરમાયા : “જહાં ઈસ કા રવાજ હૈ મુસ્તહબ હૈ, (મગર) ઈન બલાદ (યા'ની હિન્દ કે શહરોં) મેં, કે ઈસ કા (નામ વ) નિશાન નહીં, અગર વાકેઅ હો (યા'ની કોઈ કરે) તો જુહ્હાલ (યા'ની જાહિલ લોગ) હંસેં ઔર મસ્અલએ શરઈય્યા પર હંસના અપના દીન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરદ શરીફ પઢો, અલ્લાહ ઇંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن عدی)

બરબાદ કરના હૈ, તો યહાં ઈસ પર ઇકદામ (યા'ની અમલ) કી હાજત નહીં. ખુદ એક મુસ્તહબ બાત કરની ઔર મુસલ્માનોં કો ઐસી સખ્ત બલા (યા'ની શરીઅત કે મસાઈલ પર હંસને કી આફત) મેં ડાલના પસન્દીદા નહીં.” (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 22, સ. 603)

કાન પર કલમ રખના

લિખને વાલે કા કાન પર કલમ રખના અચ્છા હૈ જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ ઇબ્ને સાબિત رضي الله تعالى عنه ફરમાતે હૈં કે મેં નબિય્યે કરીમ صلى الله تعالى عليه وآله وسلم કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવા ઔર આપ કે સામને કાતિબ (યા'ની એક લિખને વાલા આદમી) થા મેં ને હુઝૂરે અકરમ صلى الله تعالى عليه وآله وسلم કો ફરમાતે સુના, કે કલમ અપને કાન પર રખો કે યેહ અન્જામ કો ઝિયાદા યાદ કરાને વાલા હૈ. (ترمذی ج 4 ص 327 حدیث 3772)

મુફ્ફિસરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન رحمة الله عليه ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : અગર કાતિબ (યા'ની લિખને વાલા) કલમ કો કાન સે લગાએ રખે તો ઉસે વોહ મક્સદ યાદ રહેગા જો ઉસે લિખના હૈ. બેહતર યેહ હૈ કે કલમ દાહ્ને (યા'ની સીધે) કાન પર રખે. અલ્લાહ તઆલા ને હર ચીઝ મેં કોઈ (ન કોઈ) તાસીર રખી હૈ, કલમ કાન મેં લગાને કી યેહ તાસીર હૈ કે ઇસે (યા'ની કાન પર કલમ રખને વાલે કો) મઝમૂન યાદ રહતા હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 334) ઇસ સે મુરાદ નફ્ફિસયાતી તાસીર વ અસર ભી હો સકતા હૈ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મઘિરત હૈ. (અબુ ઇસ્રાફીલ)

મિસ્વાક રખને કે લિયે મખસૂસ જેબ બનવાઘયે

હો સકે તો અપને કુરતે મેં સીને પર દાઅેં બાઅેં દો જેબ બનવાઈયે ઔર દિલ કી જાનિબ (યા'ની ઉલટે હાથ કી તરફ વાલી) જેબ કે બરાબર મેં મિસ્વાક રખને કે લિયે એક છોટી સી જેબ બનવા લેં. યું પ્યારે આકા ﷺ કી પ્યારી પ્યારી સુન્નત મિસ્વાક શરીફ ગોયા સીને ઔર દિલ સે લગી રહેગી.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿6﴾ સોને કે સિક્કે કે બદલે મિસ્વાક ખરીદી (હિકાયત)

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ વહ્હાબ શા'રાની قدس سره التوراني નકલ કરતે હેં : એક બાર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક શિબ્લી બગદાદી ﷺ કો વુઝૂ કે વક્ત મિસ્વાક કી ઝરૂરત હુઈ, તલાશ કી મગર ન મિલી, લિહાઝા એક દીનાર (યા'ની એક સોને કી અશરફી) મેં મિસ્વાક ખરીદ કર ઇસ્તિ'માલ ફરમાઈ. બા'ઝ લોગોં ને કહા : યેહ તો આપ ને બહુત ઝિયાદા ખર્ચ કર ડાલા ! કહીં ઇતની મહંગી ભી મિસ્વાક લી જાતી હૈ ! ફરમાયા : બેશક યેહ દુન્યા ઔર ઇસ કી તમામ ચીઝેં અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત ે ેઝ્ઝલ કે નઝદીક મચ્હર કે પર બરાબર ભી હૈસિયત નહીં રખતીં, અગર બરોઝે ક્રિયામત અલ્લાહ ેઝ્ઝલ ને મુઝ સે યેહ પૂછ લિયા કે “તૂ ને મેરે પ્યારે હબીબ (ﷺ) કી સુન્નત (મિસ્વાક) ક્યું તર્ક કી ? જો માલો દૌલત મેં ને તુઝે દિયા થા ઉસ કી હકીકત તો (મેરે નઝદીક) મચ્હર કે પર બરાબર ભી નહીં થી, તો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने किताब में मुझ पर दुरहे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिस्कार (या'नी बग्गिश की दूआ) करते रहेंगे. (طبرانی)

આખિર એસી હકીર દોલત ઇસ અઝીમ સુન્નાત (મિસ્વાક) કો હાસિલ કરને પર કયું ખર્ચ નહીં કી ?” તો કયા જવાબ દૂંગા ! (مَلِكُ خَزَالٍ الْأَنْوَارِ) અલ્લાહુ રબ્બુલ ઇઝ્ઝત ેઝ્ઝલ કી ઉન સબ પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

એ આશિકાને રસૂલ ! દેખા આપ ને ! હમારે બુઝુર્ગાને દીન સુન્નાતોં સે કિસ કદર ખ્યાર કરતે થે ! હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક શિબ્લી الرَّوْلَى اللَّهِ عَلَيْهِ رَحْمَةٌ ने એક દીનાર (યા'ની સોને કી અશરફી) મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સુન્નાત મિસ્વાક શરીફ પર કુરબાન કર દિયા.

﴿7﴾ આંખોં સે આંસૂ છલક પડે ! (હિકાયત)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હર સુન્નાત મખ્જને હિક્મત હૈ, મિસ્વાક હી કો લે લીજિયે ! ઇસ સુન્નાત કી બ-ર-કતોં કે ભી કયા કહને ! એક બ્યોપારી કા બયાન હૈ : “સૂઈઝર લેન્ડ” મેં એક નૌ મુસ્લિમ સે મેરી મુલાકાત હુઈ, ઉસ કો મેં ને તોહફતન મિસ્વાક પેશ કી, ઉસ ને ખુશ હો કર ઉસે લિયા ઔર ચૂમ કર આંખોં સે લગાયા ઔર એક દમ ઉસ કી આંખોં સે આંસૂ છલક પડે ! ઉસ ને જેબ સે એક રુમાલ નિકાલા ઉસ કી તહ ખોલી તો ઉસ મેં સે તકરીબન દો ઇન્ચ કા છોટા સા મિસ્વાક કા ટુકડા બરઆમદ હુવા. કહને લગા : મેરી ઇસ્લામ આ-વરી કે વક્ત મુસલ્માનોં ને મુઝે યેહ તોહફા દિયા થા. મેં બહુત સંભાલ સંભાલ કર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दूरे पाक पढ़ा अल्लाह ﷻ उस पर दस
रहमतें नाज़िल करता है. (مسلم)

ઇસ કો ઇસ્તિ'માલ કર રહા થા, યેહ ખત્મ હોને કો થા ઓર મુઝે તશ્વીશ થી અબ મિસ્વાક કહાં સે મિલેગી ! બસ અલ્લાહ ﷻ ને કરમ ફરમા દિયા ઓર આપ ને મુઝે મિસ્વાક ઇનાયત ફરમા દી. ફિર ઉસ ને બતાયા કે એક અર્સે સે મેં દાંતોં ઓર મસૂદોં કી તક્લીફ સે દો ચાર થા, હમારે યહાં કે દાંતોં કે ડોક્ટર (Dentist) સે ઇન કા ઇલાજ બન નહીં પડ રહા થા. મેં ને ઇસ મિસ્વાક કા ઇસ્તિ'માલ શુરુઅ કિયા ﷻ થોડે હી દિનોં કે અન્દર મેં ઠીક હો ગયા. મેં જબ ડોક્ટર કે પાસ ગયા તો વોહ હૈરાન રહ ગયા ઓર પૂછને લગા : મેરી દવા સે ઇતન્ની જલ્દી તુમ્હારા મરઝ દૂર નહીં હો સકતા, સોચો કોઈ ઓર વજહ હોગી. મેં ને જબ ઝેહન પર ઝોર દિયા તો ખયાલ આયા કે મેં મુસલ્માન હો ચુકા હૂં ઓર યેહ સારી બ-ર-કત મિસ્વાક હી કી હૈ. જબ મેં ને ડોક્ટર કો મિસ્વાક દિખાઈ તો વોહ હૈરત સે દેખતા હી રહ ગયા.

﴿8﴾ મિસ્વાક સે ગલે કે દર્દ ઓર ગરદન કી સૂજન કા તિબ્બી ઇલાજ

એક શખ્સ કે ગલે ઓર ગરદન મેં દર્દ થા ઓર ગરદન મેં સૂજન ભી થી, ગલે કે મરઝ કી વજહ સે ઉસ કી આવાઝ ભી ખરાબ થી. ઓર ગરદન કે દર્દ ઓર સૂજન કે બાઈસ ઉસ કા સર ભી ચકરાને લગા થા જિસ સે ઉસ કા હાફિઝા કમઝોર હો ચુકા થા. યેહ શખ્સ ડોક્ટરોં કે ઝેરે ઇલાજ રહા મગર સબ બેસૂદ સાબિત હુવા. કિસી ને ઉસે મિસ્વાક કરને કા મશ્વરા દિયા તો વોહ બા કાઈદા મિસ્વાક કરને લગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : **وَسَلِّ عَلَى شَاخِصٍ كَلِمَةٍ لَا يَكُنْ مِنْهَا إِلَّا وَاحِدَةٌ** : ઉસ શાખ્સ કી નાક પાક આવૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઓર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢે. (તર્મઝી)

ઔર ઇસી કે સાથ સાથ મિસ્વાક કે દો ટુકડે કર કે પાની મેં ઉબાલતા ઔર ઉસ પાની સે ગરારે કરતા. ઇલાવા અઝીં જહાં સૂજન થી વહાં કુછ દવા ભી લગાતા રહા. યેહ ઇલાજ બડા મુફીદ સાબિત હુવા. ઇસ કી જબ તહકીક કી ગઈ તો ઉસ કે થાઈરાઈડ ગ્લેંડ મુ-તઅસ્સિર થે જિસ કા અસર સારે જિસ્મ પર હુવા થા. ઇસ મિસ્વાક વાલે ઇલાજ સે ઉસ કી યેહ બીમારી દૂર હો ગઈ ઔર વોહ રૂ બ સિદ્દહત (યા'ની તન્દુરુસ્ત) હો ગયા.

﴿9﴾ મિસ્વાક ઔર ગલે કે ગુદૂદ

એક સાહિબ ગલે કે ગુદૂદ બઢને કે સબબ પરેશાન થે. ઉન્હેં શહતૂત કા શરબત પીને કો દિયા ગયા ઔર તાઝા મિસ્વાક બા કાઈદા ઇસ્તિ'માલ કરાઈ ગઈ તો મરીઝ ને ફૌરી ઇફાકા (યા'ની ફાએદા) મહસૂસ ક્રિયા.

﴿10﴾ મિસ્વાક કી 25 બ-ર-કતે

હઝરતે અલ્લામા સય્યિદ અહમદ તહતાવી હ-નફી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيمِ** “હાશિ-યતુતહતાવી” મેં મિસ્વાક કે ફવાઈદ વ ફઝાઇલ યૂં નક્લ ફરમાતે હેં : ❀ મિસ્વાક શરીફ કો લાઝિમ કર લો, ઇસ સે ગફલત ન કરો. ઇસે હમેશા કરતે રહો ક્યૂંકે ઇસ મેં અલ્લાહ **عَزَّ وَجَلَّ** કી ખુશનૂદી હૈ ❀ હમેશા મિસ્વાક કરતે રહને સે રોઝી મેં આસાની ઔર બ-ર-કત રહતી હૈ ❀ દર્દે સર દૂર હોતા હૈ ❀ બલગમ કો દૂર કરતી હૈ ❀ નઝર કો તેઝ કરતી હૈ ❀ મે'દે કો દુરુસ્ત રખતી હૈ ❀ જિસ્મ કો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદ પાક પઢે અલ્લાહ ﷻ ઊસ પર સો રહમતે નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

તુવાનાઈ બખ્શતી હૈ ❀ હાફિઝા (કુવ્વતે યાદ દાશત) કો તેઝ કરતી હૈ
 ઔર અક્લ કો બઢાતી હૈ ❀ દિલ કો પાક કરતી હૈ ❀ નેકિયોં મેં
 ઇઝાફા હો જાતા હૈ ❀ ફિરિશ્તે ખુશ હોતે હેં ❀ મિસ્વાક શૈતાન કો
 નારાઝ કર દેતી હૈ ❀ ખાના હઝમ કરતી હૈ ❀ બચ્ચોં કી પૈદાઈશ મેં
 ઇઝાફા હોતા હૈ ❀ બુઢાપા દેર મેં આતા હૈ ❀ પીઠ કો મઝબૂત કરતી
 હૈ ❀ બદન કો અલ્લાહ ﷻ કી ઇતાઅત કે લિયે કુવ્વત દેતી હૈ ❀
 નઝૂમ મેં આસાની ઔર કલિમએ શહાદત યાદ દિલાતી હૈ ❀ કિયામત
 મેં નામએ આ'માલ સીધે હાથ મેં દિલાતી હૈ ❀ પુલ સિરાત સે બિજલી
 કી તરહ તેઝી સે ગુઝાર દેગી ❀ હાજાત પૂરી હોને મેં ઊસ કી ઇમદાદ
 કી જાતી હૈ ❀ કબ્ર મેં આરામ વ સુકૂન પાતા હૈ ❀ ઊસ કે લિયે જન્નત
 કે દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હેં ❀ દુન્યા સે પાક સાફ હો કર રુખસત
 હોતા હૈ ❀ સબ સે બઢ કર ફાએદા યેહ હૈ કે ઊસ મેં અલ્લાહ ﷻ કી
 રિઝા હૈ.

(حاشية الطحطاوى على مراقى الفلاح ص ٦٨، ٦٩ ملخصاً)

મ-દની કાફિલે

આશિકાને રસૂલ કે મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નતોં કી તરબિયત કે
 લિયે સફર ઔર રોઝાના “ફિકે મદીના” કે ઝરીએ મ-દની ઇન્આમાત
 કા રિસાલા પુર કર કે હર ઇસ્લામી માહ કી પહલી તારીખ કો અપને
 યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે,
 ﷻ ઇસ કી બ-ર-કત સે મિસ્વાક કી સુન્નત પર અમલ કા ભી
 ઝેહન બનેગા.

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुरंदे पाक न पढ़ा।
तड़कीक वोह बंद भूत हो गया. (ابن سنن)

या रब्बे मुस्तफ़! عَزَّوَجَلَّ ! हमें अपने प्यारे उनीब
 صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ के सटके भिस्वाक की सुन्नत पर पाबन्दी से अमल
 की तौफ़ीक अता फ़रमा.

ਏਹ ਹਿਸਾਲਾ ਪਠ ਲੇਨੇ ਕੇ
ਭਾ'ਏ ਸਵਾਭ ਕੀ ਨਿਯਤ
ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਏ ਈਯੇ

गमे मदीना, बकीअ,
मज्दिरत और बे
हिसाब जन्मतुल
इरदौस में आका
के पदोस का तालिब

રબીઉલ અવ્વલ 1438 સિ.હિ.

દિસમ્બર 2016 ઈ.

مآخذ و مراجع

کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ	کتاب	مطبوعہ
بخاری	دارالکتب العلمیہ بیروت	ابن عثقال	دارالکتب العلمیہ بیروت	حیا و الحیا	دارالکتب العلمیہ بیروت
مسلم	دار ابن ترمذی بیروت	شعب الایمان	دارالکتب العلمیہ بیروت	لؤلؤ النوار	دار احیاء التراث العربی بیروت
ابوداؤد	دار احیاء التراث العربی بیروت	جمع الجوامع	دارالکتب العلمیہ بیروت	رد المحتار	دار المعرفہ بیروت
ترمذی	دار الفکر بیروت	جامع صغیر	دارالکتب العلمیہ بیروت	حاشیہ الطحاوی	باب المدینہ کراچی
مسند احمد بن حنبل	دار الفکر بیروت	اکامل فی شفاء الرجال	دارالکتب العلمیہ بیروت	مرآۃ المناجیح	ضیاء القرآن پبلیشرز مرکز الادب الاسلامی لاہور
مصنف ابن ابی شیبہ	دار الفکر بیروت	شرح المہذب	دار الفکر بیروت	انوار جمال مصطفیٰ	شیریں پبلشرز اردو بازار مرکز الادب الاسلامی لاہور
مجموع کبیر	دار احیاء التراث العربی بیروت	عمدۃ القاری	دار الفکر بیروت	فتاویٰ رضویہ	رضا فاؤنڈیشن مرکز الادب الاسلامی لاہور
انحرار الخار	مکتبۃ العلوم و الفکر مدینہ منورہ	قوت القلوب	دارالکتب العلمیہ بیروت	ملفوظات اعلیٰ حضرت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی
الترغیب والترہیب	دارالکتب العلمیہ بیروت	احیاء العلوم	دار صادر بیروت	بہار شریعت	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی

मुसाफिर को 8 चीज़ें अपने साथ रखना सुन्नत है

मेरे आका आ'ला उजरत, धिभाम
अडमद रजा भान عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن के वालिदे
माजिद रधिसुल मु-तकलिभीन उजरत मौलाना
नकी अली भान عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان लिभते हैं : वोड
जनाब (या'नी नबिये करीम عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ)
सफर में १) मिस्वाक और २) सुरमादान
और ३) आछना और ४) शाना (या'नी
कंधा) और ५) कैंची और ६) सूई ७) धागा
अपने साथ रखते. ८) “तेल” के अड्काज
(भी) नकल दुअे हैं.

دينه

1 : अन्वारे जमावे मुस्तफा, स. 160

سُبُلُ الْهُدَى ج ٧ ص ٣٤٧

मक-त-अतुल मदीना®

दा'वने इस्लामी

इजाने मदीना श्री डोनिया जगीये के पास, मिराजापूर, अहमदाबाद, गुजरात, इन्डिया
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net